

Penge- og kapitalmarked

Penge- og kapitalmarkedet

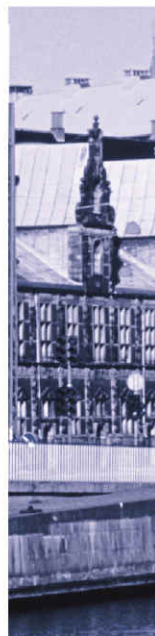
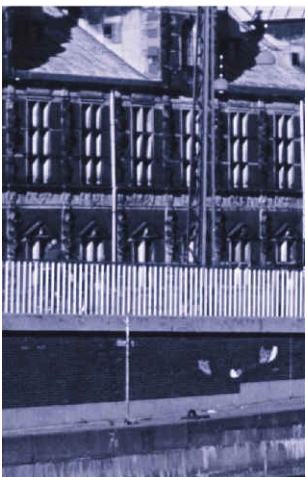
Rente og kursudvikling

Værdipapirer

Penge og realkreditinstitutter

Andre finansielle formidlere

Forsikrings- og pensionskasser

Penge og kapitalmarkedet

Formidling af kapital

Et kapitalmarked er et marked, hvor der handles med finansielle produkter såsom aktier, obligationer og kredit. Markedet gør det muligt at formidle kapital fra personer med opsparingsoverskud til personer med opsparingsunderskud. På den måde kan den enkelte tidsmæssigt adskille investeringer og forbrug i forhold til indtjeningen.

En velfungerende betalingsmekanisme

Pengemarkedets formål er at sikre en velfungerende betalingsmekanisme, så en handel uden større omkostninger og besvær kan blive afsluttet med en betaling. Pengemarkedet vedrører derfor den likviditet, der bruges til betalingsformidling ved økonomiske transaktioner. Der er ingen skarp grænse mellem penge- og kapitalmarkedet.

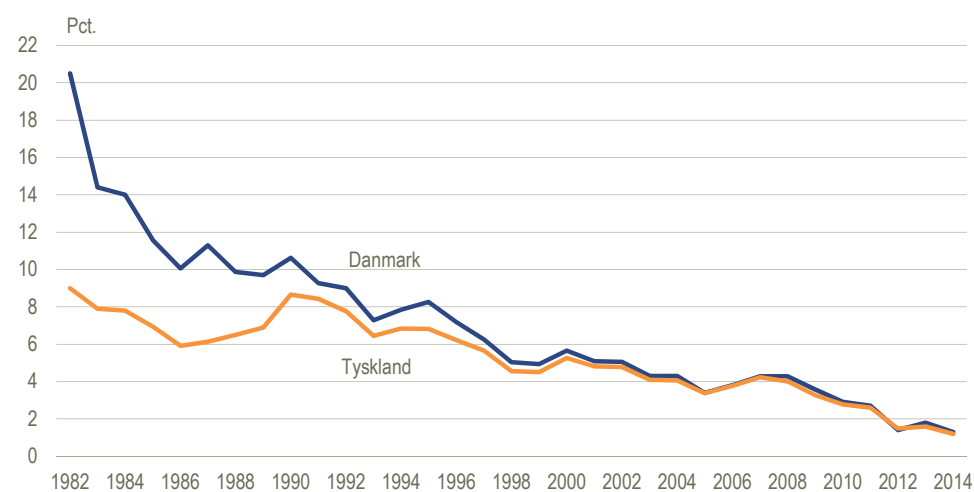
Rente og kursudvikling

Øget internationalisering

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en markant udvikling på de danske finansielle markeder i retning af deregulering, internationalisering og øget konkurrence. Danske borgere kan uden større vanskeligheder eller omkostninger investere i eller optage lån fra udlandet.

Den frie kapitalbevægelighed har sammen med fastkurspolitikken bl.a. betydet en udligning af priserne (renterne) på de finansielle produkter imellem landene. I 1980 var forskellen mellem den danske og tyske lange obligationsrente 10,6 procentpoint. Denne forskel er faldet frem til starten af 1990'erne, hvorefter de to renter har udviklet sig parallelt. I 2014 var renten (den lange rente) på den danske statsobligation 1,3 pct., mens den tyske statsobligation var på 1,2 pct.

Figur 1 Renten på ti-årige statsobligationer

www.statistikbanken.dk/mpk100

Den lange rente var oppe på 21 pct. i 1982

Renten på en finansiel fordring udtrykker långivers kompensation for at stille kapital til rådighed. Man sonderer mellem korte og lange renter, dvs. renter på hhv. kortfristede og langfristede fordringer. Som indikator for den korte rente kan pengeinstitutternes 3-måneders CIBOR-rente benyttes, hvor renten på 10-årige statsobligationer ofte bruges som indikator for den lange rente.

Den korte rente kan påvirkes centralt. Nationalbanken kan regulere mængde og pris på likviditeten i forhold til pengeinstitutterne. Den rente, pengeinstitutterne får og betaler til Nationalbanken, påvirker de rentesatser, der fastsættes i forhold til kunderne. Den lange rente dækker i høj grad over markedsbestemte faktorer, først og fremmest inflationsforventninger og risikoforventninger. Disse faktorer får mere indflydelse på renteutmålingen, desto længere løbetid fordringen har. Den lange rente vil normalt være højere end den korte rente.

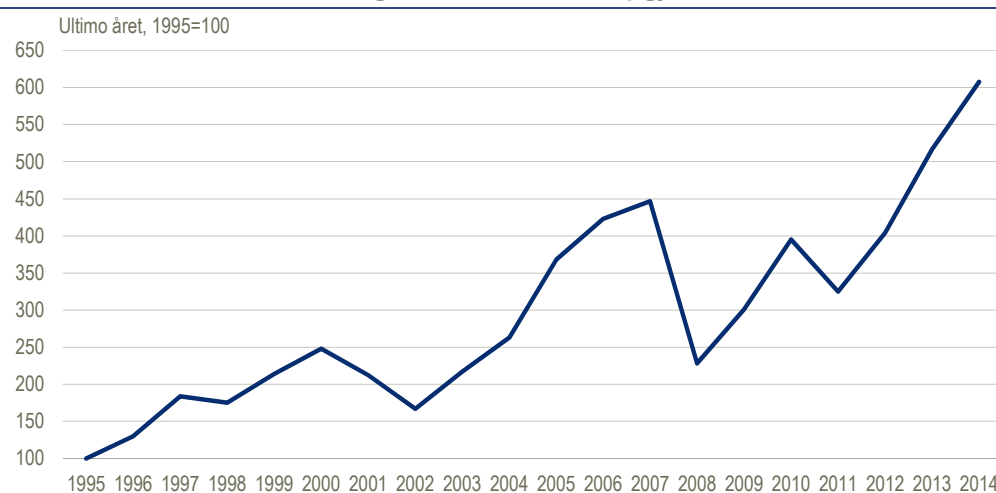
I 1982 var den lange rente helt oppe på 21 pct. pr. år. En del af forklaringen er høje inflationsforventninger.

Aktien et risikofyldt placeringsobjekt

En aktie er et ejerandelsbevis i en virksomhed. Værdien af aktien afhænger først og fremmest af forventningerne til virksomhedens fremtidige indtjening. Da der er knyttet stor usikkerhed til den fremtidige indtjening, kan aktieinvesteringer give anledning til såvel store tab som store gevinster. Aktiekursen afspejler – ud over specifikke forventninger til den pågældende virksomhed – også mere generelle forventninger til branchen og til økonomien som helhed.

Små ændringer i markedsinformationerne kan skabe betydelige fluktuationer på markedet. Det danske aktiemarked er ikke så stort som obligationsmarkedet. Det afspejler den danske erhvervsstruktur, som er karakteriseret af mange små og mellemstore virksomheder, hvor der ikke på samme måde som i udlandet er tradition for at gå på aktiemarkedet for at få finansieret sit kapitalbehov. I 2014 var 148 selskaber noteret på Fondsbørsen.

Figur 2 OMXC, totalindeks for samtlige noterede aktier opgjort til markedsværdi

www.statistikbanken.dk/mpk13

Som indikator for udviklingen på aktiemarkedet bruges forskellige indeks. De mest almindelige er totalindekset, OMXC, der angiver markedsværdien af samtlige noterede aktier, og OMXC20 CAP, der er et vægtet markedsværdiindeks for de 20 største og mest handlede aktier.

Der har været en tendens til stigende kurser, som har afspejlet udviklingen på de internationale markeder. Udbredte kursfald på aktiemarkederne kan dog observeres i de danske aktieindeks. Særligt i 2008 er der sket markante kursfald som følge af den finansielle krise, der startede i efteråret 2008, og senest i 2011 har den europæiske gældskrise medvirket til kursfald. Siden 2012 har aktiemarkederne indhentet det tabte fra de omtalte kriser.

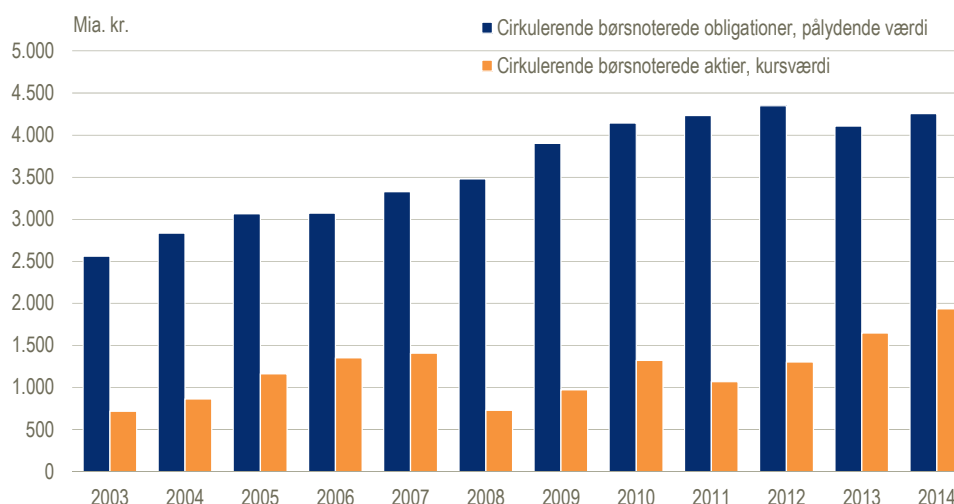
Værdipapirer

Den danske realkreditobligation er internationalt enestående

Obligationer er let omsættelige standardiserede gældsbeviser med lav risiko og fast afdragsprofil. Det danske obligationsmarked var før introduktionen af euroen blandt de største i Europa¹. Det er domineret af statsobligationer og realkreditobligationer. Realkreditobligationer er obligationer med sikkerhed i fast ejendom med lang løbetid (op til 30 år).

De danske realkreditobligationer og deres rolle i boligfinansieringen er enestående for det danske marked. Den relativt høje grad af sikkerhed skyldes ud over sikkerhedsstillelsen i fast ejendom de tilknyttede betingelser til realkreditinstitutternes låneudmåling vedrørende lånegrænser, løbetid og opbygning af reservefonde. Ultimo 2014 var ca. 22 pct. af den samlede obligationsmasse ejet af udenlandske investorer. Der har i de senere år været en stigende udenlandsk interesse for investering i realkreditobligationer. Således lå 19 pct. af disse på udenlandske hænder ultimo 2014, hvor det kun var omkring 5 pct. i 1996.

Figur 3 Den cirkulerende aktie- og obligationsmasse på Københavns Fondsbørs

¹ Efter indførelsen af euroen 1. januar 1999 er eurolandenes markeder ikke længere regionalt opdelte, men udgør et samlet marked.

www.statistikbanken.dk/dnvpdkb

Penge og realkreditinstitutter

Nationalbanken handler på valutamarkedet for at stabilisere kronkursen

Kronekursen afhænger af udbud og efterspørgsel efter valuta. Efterspørgslen efter fremmedvaluta øges ved importbetalinger og kapitaleksport (fx ved indlændinges køb af udenlandske værdipapirer eller ved indlændinges investeringer i udlandet). Omvendt vil eksportbetalinger og kapitalimport øge efterspørgslen efter kroner. I tilfælde af en mere efterspørgsel efter fremmedvaluta presses prisen på denne op, og kronkursen falder.

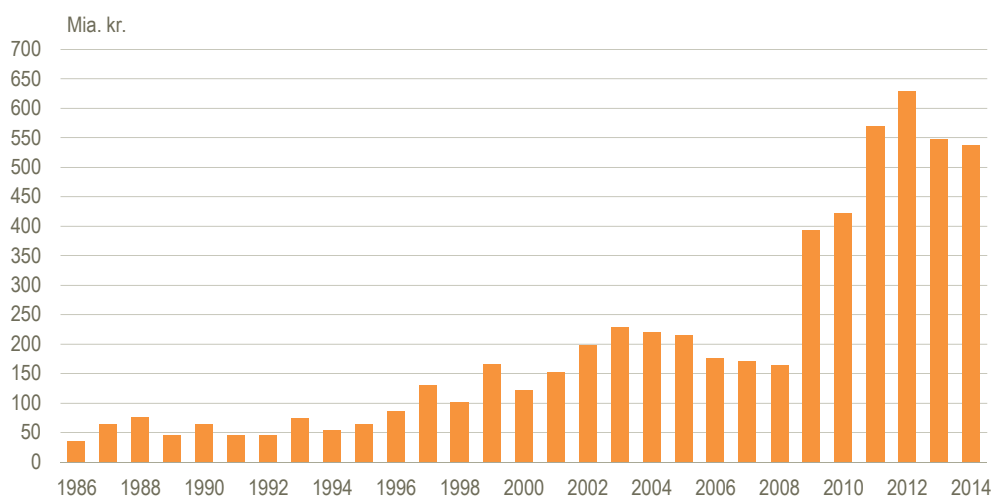
Nationalbanken handler på valutamarkedet med henblik på at stabilisere kronens kurs gennem køb og salg af valuta mod kroner. Det primære formål med valutareserven er således at give Nationalbanken mulighed for at anvende intervention som et instrument til at holde en stabil valutakurs mellem kronen og euroen. Køb af kroner vil således trække i retning af en styrkelse af kronen, mens salg af kroner, dvs. køb af valuta, trækker i retning af en svækkelse af kronen.

Størrelsen af den danske valutareserve er siden begyndelsen af 1990'erne og frem til 2003 steget meget. Det er udtryk for, at Nationalbanken i den forløbne periode har været nødt til netto at opkøbe valuta for at holde kronkursen nede. I perioden 2003 – 2008 faldt valutareserven en smule.

Markant stigning i valutareserven i de senere år

I de senere år er der sket en markant stigning i valutareserven, fordi renteforskellen mellem renterne i Danmark og især renterne i Euroområdet har gjort, at de udenlandske investorer har investeret mere i danske værdipapirer. Dette er sket, da renterne de senere år generelt er faldet, og derfor har en lille renteforskel givet enorm efterspørgsel. For at holde kronkursen nede har Nationalbanken derfor været nødt til at opkøbe udenlandsk valuta.

Figur 4 Valutareserven

Kilde: Danmarks Nationalbank.

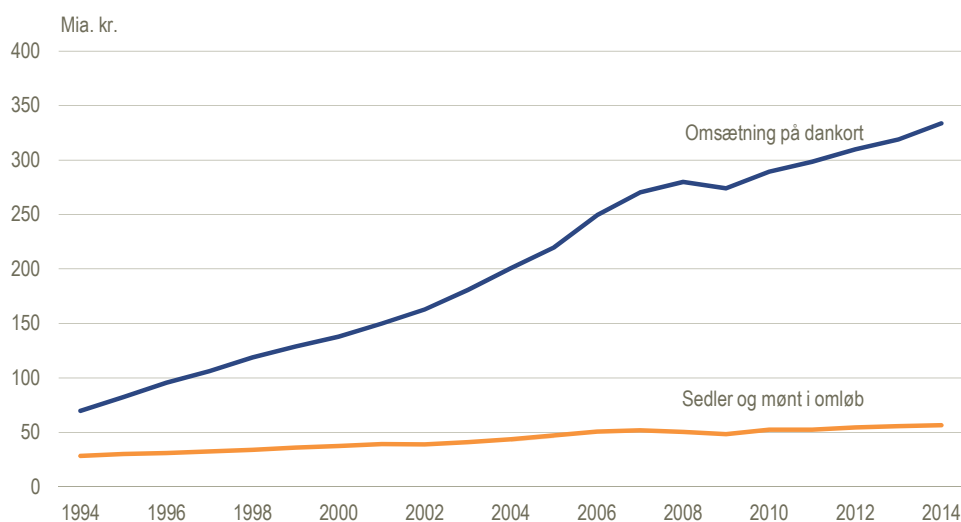
Danmark i valutakurssamarbejdet ERM II

Fra 1. januar 1999 har Danmark deltaget i et valutakurssamarbejde med Den Europæiske Centralbank, som er en frivillig ordning for EU-lande, der ikke deltager i Den Økonomiske Monetære Union. I aftalen, der betegnes ERM II (Exchange Rate Mechanism II), deltager desuden Litauen. Samarbejdet skal sikre, at valutakurserne holder sig inden for det tilladte valutabånd på +/- 15 pct. i forhold til centralkursen. Danmark har aftalt et snævrere bånd på +/- 2,25 pct. i forhold til centralkursen. I tilfælde af ekstraordinært pres på kronen kan Danmark ud over at sælge ud af sin egen valutareserve også trække på en interventionskredit/euro-konto i Den Europæiske Centralbank. Valutakurssamarbejdet er således med til at sikre kronekursen i forhold til de europæiske valutaer og euroen, men ikke over for andre vigtige valutaer som f.eks. amerikanske dollar og yen.

Penges funktion som betalingsmiddel

Pengenes funktion som betalingsmiddel er i dag udelukkende baseret på tillid. Hvis en sælger skal modtage penge som betaling for sit produkt, må han kunne stole på, at andre ligeledes vil modtage pengene som betaling. I tilfælde af høj inflation vil pengenes værdi som betalingsmiddel falde.

Figur 5 Dankortomsætning og beholdningen af sedler og mønt

Tabel 326 og 328

Frem til 1931 var det muligt at indløse værdien af sine sedler og mønter til guld i Nationalbanken. Selvom guldindløseligheden derefter blev afskaffet, eksisterede guldfodssystemet formelt stadig helt frem til 1971. Det betød, at Nationalbanken var forpligtet til at opretholde en beholdning af guld svarende til værdien af sedler og mønter i omløb. I dag er penge stadig fordringer på Nationalbanken, men nu blot uden dækning af Nationalbankens guldbeholdning.

Vanskeligt at vurdere pengemængden

Det bliver stadig sværere at vurdere mængden af den likviditet, der er til rådighed i samfundet. Brugen af dankort har betydet, at kontoformer, der er knyttet til et dankort, hermed er blevet lige så likvide som sedler og mønter. Samtidigt kan der til dankortet knyttes visse kreditfaciliteter, ligesom udenlandske pengeinstitutter kan stille kredit til rådighed for de danske borgere. Danmarks position som en lille åben økonomi med frie kapitalbevægelser gør, at pengemængden ikke længere har samme betydning som pengepolitisk måltal som tidligere.

Bank-, realkredit- og forsikringsvirksomhed stadig klart adskilte brancher

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en overlapning af forretningsområderne i den finansielle sektor. Man kan eksempelvis i dag få tilbudt pensionsopsparingsordninger af sin bank, der ligger tæt op ad de ordninger, som livsforsikringselskaberne kan tilbyde. Det er dog stadig ikke tilladt at drive bank-, realkredit- eller forsikringsvirksomhed i samme selskab.

Ny lovgivning gjorde det muligt at etablere holdingselskaber og tværgående ejerskab blandt de finansielle selskaber indbyrdes. Et realkreditinstitut kan derfor godt eje en bank og omvendt. Som resultat er der foretaget en række fusioner og koncerndannelser på kapitalmarkedet.

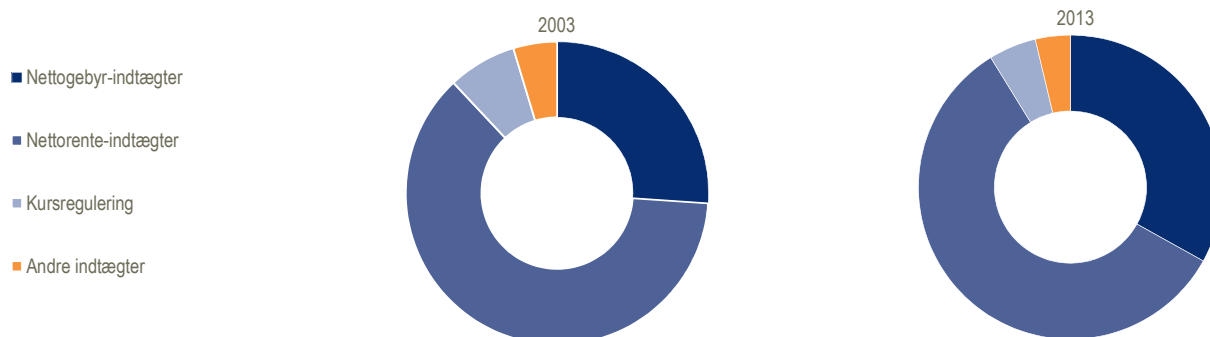
Få store pengeinstitutter og mange små

Pengeinstitutsektoren varetager funktioner i forbindelse med betalings- og kreditformidling, omsætning af værdipapirer samt dertil hørende serviceydelser. På trods af de senere års fusioner blandt de større pengeinstitutter eksisterer der stadig et stort antal mindre pengeinstitutter. Der er registreret 88 virksomheder ultimo 2013, hvoraf de to største dækker 71 pct. af balancesummen i branchen.

Der er ofte fokus på udlånsaktiviteten i pengeinstitutsektoren, da den er meget konjunkturfølsom og kan tolkes som indikator for væksten bl.a. i forbrug og investeringer. Rentemarginalen, dvs. forskellen mellem udlåns- og indlånsrente, tiltrækker også opmærksomhed. En betydelig del af bankernes indtjening ligger imidlertid på gebyrindtægter.

Figur 6

Pengeinstitutternes indtjening fordelt efter art

www.statistikbanken.dk/mpk39

Realkreditinstitutternes låneaktivitet afhængig af renteændringer

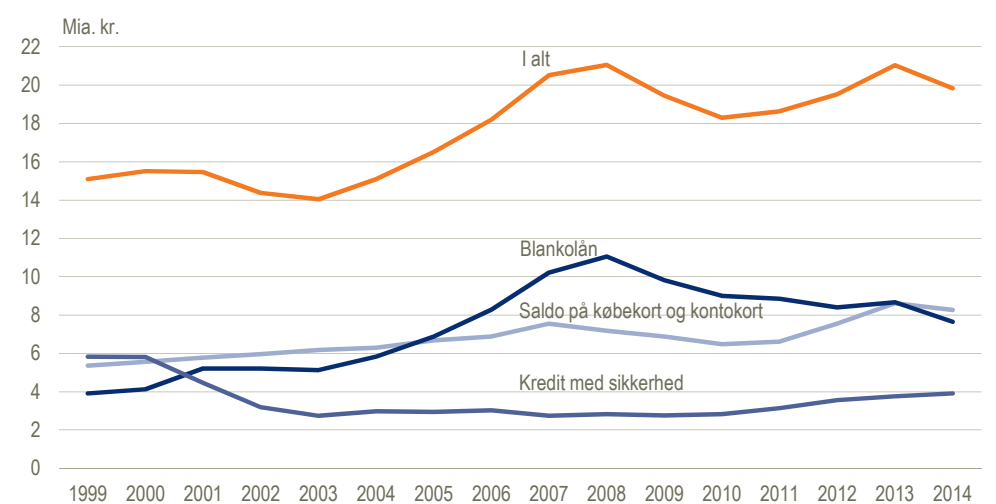
Realkreditinstitutter er eneberettigede til at drive realkreditinstitutvirksomhed her i landet. Med realkreditvirksomhed menes lån mod registreret pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer. Der er i dag syv aktører på markedet. Låneaktiviteten påvirkes især af renteutviklingen. Fluktuationer op eller ned resulterer i konverteringsbølger, hvor låntager søger at omlægge sine lån til bedre vilkår.

Andre finansielle formidlere

Forbrugerkredit

Via finansieringsselskaber ydes der kredit til de danske forbrugere uden om banker og realkreditinstitutioner. Den samlede forbrugerkredit steg markant frem mod finanskrisens begyndelse i 2008. I en 5-årig periode steg forbrugerkrediten med 50 pct. fra 14 mia. kr. ved udgangen af 2003 til 21 mia. kr. ved udgangen af 2008. Stigningen var hovedsageligt drevet af danskernes brug af blankolån, som er lån uden at stille sikkerhed. Siden finanskrisen har udviklingen på blankolån været faldende. I perioden fra 2011 til 2013 er den samlede forbrugerkredit steget igen. Det skyldes primært et øget træk på købe- og kontokort, der omfatter alle former for udlån, hvor der er tilknyttet et købe- eller kontokort med eller uden sikkerhedsstillelse. I 2014 faldt den samlede forbrugerkredit. En stor del af faldet skyldes en ændring i antallet af virksomheder i branchen for forbrugerkredit.

Figur 7 Forbrugerkredit delt op på typer, ultimo året

www.statistikbanken.dk/mpk30

Kraftig ekspansion i investeringsforeninger

En investeringsforening er en forening, der placerer midler, som den har modtaget som indskud fra sine medlemmer. Medlemmerne er ofte småsparere, men kan også være livsforsikringsselskaber, pensionskasser og fonde. Fordelen ved at optræde i fællesskab er sparede administrationsomkostninger og bedre mulighed for risikospredning. Investeringsforeninger er i de senere år ekspanderet kraftigt. Den samlede balancesum udgjorde 837 mia. kr. ved udgangen af 2013 mod 290 mia. kr. ultimo 2002.

Forsikrings- og pensionskasser

Mere privat opsparing i forsikrings- og pensionskasser

Der skelnes mellem skadesforsikring samt livs- og pensionsforsikring. De forskellige forsikringsformer må ikke drives i samme virksomhed, men kan godt bindes sammen via tværgående ejerskab. Det er særligt livs- og pensionsforsikrings-området, der er vokset de senere år. Udviklingen af arbejdsmarkedspensioner og forskellige former for skattebegunstigelser i forbindelse med pensionsindbetalinger har betydet, at en stadig større del af den private opsparing forvaltes af pensionskasserne og livsforsikringsselskaberne, som herved er blevet vigtige aktører på de finansielle markeder.

Tabel 309 Børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser. 2014

Kursværdi, ultimo året	Ikke-finansielle selskaber			Finansielle selskaber	Udenlandske selskaber	I alt
	Industri	Transport, post og tele	Øvrige selskaber			
Ejere ¹						
	mia. kr.					
I alt	765,5	106,6	716,3	1 463,2	52,4	3 104,0
Ikke-finansielle selskaber	107,0	8,0	244,1	153,0	3,0	515,1
Finansielle selskaber	29,0	12,3	64,2	205,4	20,1	331,0
Forsikringselskaber og pensionskasser	7,8	3,1	15,8	421,9	4,3	452,9
Offentlig forvaltning og service	0,0	0,0	9,3	20,3	0,7	30,3
Husholdninger ²	110,7	10,8	86,7	447,0	16,3	671,5
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	13,2	0,5	5,0	23,5	0,8	43,0
Udlandet	0,4	0,2	2,8	7,0	1,2	11,6
Uoplyst	497,2	71,8	288,4	185,1	6,1	1 048,5

¹ Ved ejere forstås kontohavere i Værdipapircentralen. ² Husholdninger består af personligt ejede firmaer, lønmodtagere, pensionister, mv.

Kilde: Nationalbanken
Nye tal offentliggøres februar 2016
www.statistikbanken.dk/dnvpdks

Tabel 310 Aktieindeks ved årets udgang

OMXC-indeks	2013	2014
Ultimo	ultimo 1995=100	
Aktier i alt	517	608
Energi	25	35
Materialer	1 092	1 619
Industri	421	425
Forbrugsgoder	74	80
Konsumtvarer	196	177
Sundhedspleje	1 648	2 106
Finans	366	459
It	740	627
Telekommunikation	170	153
Forsyning	217	135

Kilde: Københavns Fondsbørs
Nye tal offentliggøres januar 2016
www.statistikbanken.dk/mpk13

Tabel 311 Sektorfordeling af den cirkulerende obligationsmasse. 2014

Pålydende værdi ultimo året	Statsobligationer	Realkreditobligationer	Andre obligationer ²	I alt
	mv.	mv. ¹		
— mio. kr. —				
I alt	673 653	3 138 075	174 730	3 986 458
Ikke-finansielle selskaber	3 741	111 285	10 617	125 643
Finansielle selskaber	103 005	1 794 047	80 282	1 977 334
Monetære, finansielle institutioner	25 632	1 302 882	38 128	1 366 642
Andre finansielle formidlere	77 373	491 165	42 154	610 692
Forsikringselskaber og pensionskasser	254 057	512 089	28 242	794 388
Offentlig forvaltning og service	65 690	55 125	18 116	138 931
Statslig forvaltning og service	65 355	17 850	12 153	95 358
Kommunal forvaltning og service	318	36 571	5 932	42 821
Sociale kasser og fonde	17	705	31	753
Husholdninger	1 617	35 965	12 656	50 238
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	594	18 881	950	20 425
Uoplyst	962	14 214	1 630	16 806
Udlandet	243 988	596 469	22 238	862 695

¹ Realkreditobligationer samt obligationer udstedt af andre obligationsudstedende institutter.

² Kommuneobligationer, skibskreditfondsobligationer, erhvervsobligationer, udenlandske obligationer og CMO- obligationer.

Kilde: Nationalbanken

Nye tal offentliggøres februar 2016

www.statistikbanken.dk/dnvpdks
Tabel 312 Den finansielle sektor, hovedtal

	2012			2013		
	Balance	Virksomheder	Ansatte	Balance	Virksomheder	Ansatte
	mia. kr.	antal		mia. kr.	antal	
I alt	11 926	407	62 682	11 621	379	61 868
Pengeinstitutter	4 262	96	40 492	3 833	88	39 037
Realkreditinstitutter	3 513	8	4 493	3 566	7	4 420
Danmarks Skibskreditfond	83	1	60	67	1	61
Fondsmæglerselskaber	2	40	481	3	43	541
Investerings- og specialforeninger	723	85	...	835	84	...
Investeringsforvaltningsselskaber (store) ¹	0,7	4	205	0,7	4	206
Investeringsforvaltningsselskaber (små) ¹	0,6	10	222	1,1	11	236
Skadesforsikringsselskaber	177	85	11 934	175	76	11 823
Livsforsikringsselskaber	1 682	27	3 675	1 757	21	3 337
Tværgående pensionskasser	565	20	226	585	18	217
Firmapensionskasser	57	27	33	53	23	32
ATP, LD, AES og SP	860	4	861	745	3	1 958

¹ Investeringsforvaltningsselskaber; store – tilladelse til at udøve værdipapirhandelsvirksomhed.

Små – ikke tilladelse til at udøve værdipapirhandelsvirksomhed.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2015

www.statistikbanken.dk/mpk55

Tabel 313 Danmarks Nationalbanks resultatopgørelse og balance

	2013	2014
	mio. kr.	
Resultatopgørelse		
Nettorenteindtægter	3 221	3 916
Kursreguleringer	-9 166	3 428
Udbytte af aktier	132	191
Andre indtægter	123	5
Omkostninger inkl. afskrivninger	-629	-575
Årets resultat	-6 319	6 965
Balance		
Aktiver i alt	547 225	536 473
Guldbeholdning	13 915	15 707
Fordring på Den Internationale Valutafond (SDR)	20 017	19 543
Fordringer på udlandet	443 188	425 651
Udlån	25 620	37 583
Obligationer og aktier	35 025	34 490
Andre aktiver	9 460	3 499
Passiver i alt	547 225	536 473
Seddelomløb	60 681	61 459
Møntomløb	5 810	5 888
Tildelte særlige trækingsrettigheder (SDR)	12 773	13 575
Forpligtelser over for udlandet	3 125	3 345
Indlån	238 258	163 537
Andre passiver	242	5 644
Statens løbende konto	163 376	214 869
Egenkapital	62 960	68 156

Kilde: Danmarks Nationalbank
 Nye tal offentliggøres marts 2016
www.statistikbanken.dk/mpk38

Tabel 315 Pengeinstitutternes resultatopgørelse og balance

Ultimo året	2012	2013
Antal pengeinstitutter	96	88
Antal ansatte, ultimo året	40 492	39 037
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+Renteindtægter	90 010	79 332
+Renteudgifter	39 525	32 216
Renteindtægter, netto	50 069	47 116
+Udbytte af aktier mv. og andre kapitalandele	1 170	2 482
+Gebyrer og provisions-indtægter	25 712	26 971
+Afgivne gebyrer og provisions-indtægter	6 138	6 351
Rente- og gebyrindtægter, netto	70 673	70 217
+Kursstigning på værdipapirer og valuta	8 027	4 091
+Andre ordinære indtægter	3 732	3 018
Resultat af finansielle poster	82 403	77 326
+Udgifter til personale og administration	48 800	47 030
+Afskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	4 102	3 320
+Andre driftsudgifter	1 088	1 551
+Afskrivninger og hensættelser på debitorer (netto)	27 370	17 031
+Kursstigning på kapital-interesser	6 041	7 773
Resultat af ordinær drift	7 398	16 167
+Ekstraordinære indtægter (netto)	0	0
Resultat før skat	7 398	16 167
+Skat	3 595	2 777
Årets resultat	3 803	13 390
Balance		
Aktiver i alt	4 246 445	3 799 662
Tilgodehavender hos kreditinstitutter mv.	536 295	412 426
Udlån	1 762 094	1 679 328
Obligationer mv.	1 001 907	1 002 261
Aktier mv.	29 077	35 473
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	143 637	141 967
Immaterielle aktiver	25 627	25 288
Materielle aktiver	16 190	15 349
Andre aktiver	731 618	487 570
Passiver i alt	4 246 445	3 799 662
Gæld til kreditinstitutter mv.	800 135	659 718
Indlån	1 724 163	1 738 971
Udstedte obligationer mv.	389 903	310 814
Andre passiver, periode-afgrænsningsposter	945 991	697 492
Hensættelser til omkostninger	6 689	11 864
Efterstillede kapitalindskud	107 104	99 681
Egenkapital	272 459	281 122

Anm.: Ekskl. grønlandske banker.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2015

www.statistikbanken.dk/mpk39

Tabel 316 Pengeinstitutters indenlandske indlån og udlån. 2014

	Indlån	Udlån ¹
	— mio. kr. —	
I alt	1 586 536	1 325 575
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	22 229	71 617
Råstofindvinding	1 417	570
Fremstillingsvirksomhed	39 554	64 208
El-, gas- og fjernvarmeforsyning	9 746	13 623
Vandforsyning; kloakvæsen og affaldshåndtering	4 924	2 826
Bygge- og anlægsvirksomhed	19 623	19 689
Engroshandel og detailhandel	41 520	67 380
Transport og godshåndtering	16 692	21 758
Hoteller og restauranter	4 106	7 310
Information og kommunikation	20 414	9 431
Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring	451 221	395 247
Fast ejendom	63 305	116 452
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	56 578	28 879
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	11 435	18 949
Offentlig administration, forsvar og politi	11 592	36 677
Undervisning	7 563	2 969
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	18 345	7 058
Kultur, forlystelser og sport	5 952	3 514
Andre serviceydelser	25 236	5 940
Varer og tjenester til eget brug samt private med ansat medhjælp	172	572
Internationale organisationer og interesseorganisationer	375	4
Lønmodtagere, pensionister, mv.	753 744	430 897
Uoplyst	795	5

¹ Skyld ultimo året.Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal offentliggøres februar 2016

Tabel 317 Pengeinstitutternes særlige indlånsformer

Ultimo året	2012	2013	Ændring i pct. i forhold til året før
	— mio. kr. —		pct.
I alt særlige indlånsformer	220 386	220 390	0,0
Indekskonti	7 192	6 544	-9,0
Kapitalpensionskonti	98 486	88 771	-9,9
Børneopsparingskonti	13 327	14 010	5,1
Selvponseringskonti	1 661	1 516	-8,7
Investeringsfondskonti	1	1	-0,7
Etableringskonti	764	811	6,1
Boligopsparings-kontrakter	356	340	-4,6
Ratepensionskonti	91 632	101 341	10,6
Uddannelsesopsparing	73	58	-21,2
Gevinstopsparingskonti	6 866	6 974	1,6
Konjunktur-udligningskonti	28	24	-14,5

Kilde: Finanstilsynet
Nye tal offentliggøres oktober 2015
www.statistikbanken.dk/mpk43

Tabel 318 Realkreditinstitutterne

	2012	2013
Antal institutter	8	7
	----- mio. kr. -----	
Resultatopgørelse		
+ Renteindtægter	102 135	94 385
– Renteudgifter	81 862	73 411
Renteindtægter, netto	20 273	20 974
+ Gebyrer og provisioner mv.	-1 521	-2 134
Rente- og gebyrindtægter, netto	18 752	18 839
– Udgifter til personale, administration mv.	4 860	5 111
– Afskrivninger og hensættelser	4 677	5 674
+ Kursstigning	-283	65
+ Andre ordinære indtægter	70	72
Ordinært driftsresultat	9 002	8 190
+ Ekstraordinære indtægter (netto)
– Skat	1 998	1 758
Årets resultat	7 004	6 433
Balance		
Aktiver i alt	3 512 976	3 565 792
Tilgodehavende hos kreditinstitutter mv.	680 826	717 550
Udlån	2 583 077	2 582 434
Obligationer og aktier, mv.	185 826	205 709
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	31 596	32 290
Immaterielle aktiver	3 681	3 021
Materielle aktiver	621	625
Andre aktiver	27 349	24 163
Passiver i alt	3 512 976	3 565 792
Gæld til kreditinstitutter	660 380	669 549
Udstedte obligationer mv.	2 574 113	2 613 513
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	99 895	102 419
Hensættelser til omkostninger	1 057	876
Efterstillede kapitalindskud	19 392	16 914
Egenkapital	158 140	162 521

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2015

www.statistikbanken.dk/mpk47

Tabel 319 Større finansieringsselskaber, factoring og anden udlån

	Tilgang i alt		Status	
	2012	2013	Ult. 2012	Ult. 2013
	mio. kr.			
Factoring	30 030	24 287	5 292	5 520
Anden udlån	19 467	23 179	43 775	51 276

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber

Nye tal offentliggøres september 2015

www.statistikbanken.dk/mpk57**Tabel 320 Større finansieringsselskaber, leasing**

	2012	2013
	mio. kr.	
Aktiviteter i årets løb		
I alt	18 606	15 426
Industriudstyr	3 337	3 049
Edb- og kontorudstyr	2 040	1 560
Lastvogne og varevogne	6 486	5 420
Personvogne	4 061	3 484
Skibe, fly, jernbanemateriel	14	21
Bygninger	490	462
Andet	2 178	1 429
Status ultimo	45 878	38 364

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber

Nye tal offentliggøres september 2015

www.statistikbanken.dk/mpk31

Tabel 321

Livsforsikringselskaber

	2012	2013
Antal selskaber	27	21
Resultatopgørelse	— mio. kr. —	
A: Forsikringsvirksomheden		
+ Præmieindtægter for egen regning	103 822	105 224
+ Overført investeringsafkast	120 975	39 764
Indtægt af forsikringsvirksomheden	224 797	144 988
-Forsikringsydelse for egen regning	76 042	95 058
-Forøgelse af livsforsikringshensættelser	136 836	37 360
-Administrationsudgifter	4 605	4 484
-Ændring i bonusudjævningshensættelser	4 333	5 533
+ Resultat af syge- og ulykkesforsikring	137	96
Resultat af forsikringsvirksomheden	3 118	2 649
B: Investeringsvirksomheden		
+ Samlet investeringsresultat	140 419	46 143
-Skat på pensionsafkast	19 445	6 379
-Overført investeringsafkast til livs- og pensionsordninger	114 066	37 488
-Overført investeringsafkast til syge- og ulykkesforsikringer	4 281	1 148
Investeringsresultat	2 627	1 128
C: Samlet virksomhed		
+ Resultat af primær drift	5 745	3 777
+ Øvrige ordinære indtægter, netto	1 431	866
+ Ekstraordinære indtægter, netto	0	0
-Skatter	1 820	744
Årets nettoresultat	5 356	3 899
D: Forøgelse af egenkapital		
+ Årets nettoresultat	5 356	3 899
-Udbytte mv.	664	792
Egenkapitalforøgelse, i alt	4 692	3 107
Balance		
Aktiver i alt	1 681 570	1 756 780
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	3 125	3 210
Obligationer	519 051	470 018
Kapitalandele	414 099	443 337
Udlån	85 825	64 373
Øvrige	24 332	19 320
B: Øvrige aktiver	635 138	756 522
Passiver i alt	1 681 570	1 756 780
Egenkapital	62 671	58 068
Hensættelser	1 440 751	1 491 270
Øvrige passiver	178 148	207 442

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2015

www.statistikbanken.dk/mpk50 og mpk51

Tabel 322	Skadesforsikringsselskaber	
	2012	2013
Antal selskaber	85	76
Resultatopgørelse	----- mio. kr. -----	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter for egen regning	53 125	52 001
+Forsikringsteknisk rente for egen regning	143	139
Indtægt af forsikringsvirksomheden	53 268	52 140
-Erstatningsudgifter for egen regning	36 997	36 944
-Administrationsudgifter	9 204	9 389
-Andre forsikringsmæssige poster	883	547
Resultat af forsikringsvirksomheden	6 184	5 260
B: Investeringsvirksomheden		
+Resultat af investeringsvirksomheden	7 007	5 088
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	13 191	10 348
+Øvrige ordinære indtægter, netto	-1 055	-876
+Ekstraordinære indtægter, netto	1	867
-Skatter	2 190	1 490
Årets nettoresultat	9 947	8 849
D: Forøgelse af egenkapitalen		
Årets nettoresultat	9 947	8 849
+Balanceposter	2 358	2 424
+Kapitaltilførsler	44	30
Tilgang i alt	12 349	11 303
-Udbytte mv.	5 044	3 032
Egenkapitalforøgelse, i alt	7 305	8 271
Balance		
Aktiver i alt	177 060	175 386
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	5 110	5 001
Obligationer	96 880	88 392
Kapitalandele	48 594	51 696
Udlån	226	425
Øvrige	837	803
B: Øvrige aktiver	25 413	29 069
Passiver i alt	177 060	175 386
Egenkapital	68 545	68 942
Hensættelser	91 680	89 002
Øvrige passiver	16 835	17 442

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2015
www.statistikbanken.dk/mpk52 og mpk53

Tabel 323 Skadesforsikring fordelt efter branche

	Præmier		Erstatninger	
	2012	2013	2012	2013
	mio. kr.			
I alt	59 746	58 989	41 022	43 833
Erhvervsforsikring i alt	16 103	15 775	10 147	11 940
Arbejdsskadeforsikring	3 458	3 068	1 899	1 797
Bygningsforsikring	5 202	5 320	3 814	5 066
Løsøreforsikring mv.	3 007	2 932	1 602	2 062
Erhvervsansvarsforsikring	2 023	2 061	1 296	1 601
Sø- og transportforsikring	1 393	1 260	821	705
Luftfartsforsikring	4	3	2	4
Anden erhvervsforsikring	1 017	1 131	713	704
Privatforsikring i alt	14 635	14 874	11 170	11 728
Familieforsikring	4 698	4 843	3 820	3 734
Grundejerforsikring	6 437	6 487	4 783	5 514
Fritidshusforsikring	783	800	626	540
Ejerskifteforsikring	334	355	335	271
Anden privatforsikring	2 383	2 389	1 606	1 670
Personulykkesforsikring i alt	10 434	9 870	7 669	7 330
Sundhedsforsikring	1 246	1 275	901	921
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	8 763	8 392	6 454	6 246
Erhvervsudygtighedsforsikring	424	203	315	164
Motorkøretøjsforsikring i alt	16 511	16 304	10 739	10 797
Ansvar	6 234	5 860	4 494	4 494
Kasko	10 277	10 445	6 244	6 302
Kredit- og kautionsforsikring	359	372	289	906
Turistassistance- og retshjælpsforsikring	1 065	1 140	669	710
Direkte forretning i alt	59 107	58 335	40 682	43 410
Indirekte forretning i alt	638	653	340	423

Anm.: Præmier og erstatninger er angivet med reserveregulerede bruttobeløb. Indirekte forretning er den modtagne gen-forsikring, som det enkelte forsikringselskab har overtaget fra andre forsikringselskaber.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2015

www.statistikbanken.dk/mpk54

Tabel 324 Pensionskasser

	Tværgående pensionskasser		Firmapensionskasser	
	2012	2013	2012	2013
Antal medlemmer	705 233	739 184	15 494	13 584
Erhvervsaktive medlemmer	578 905	600 039	4 312	3 626
Pensionerede medlemmer	105 487	116 882	8 114	7 128
Pensionerede ægtefæller	12 685	14 105	2 210	2 050
Børn, der oppebærer børnepension	8 156	8 158	858	780
	mio. kr.			
Løbende årlig pension i alt	8 668	8 734	8 893	8 561
Pension til medlemmer	7 834	7 690	7 853	7 494
Pension til ægtefæller	677	882	1 025	1 053
Pension til børn	157	162	15	14
Diverse indtægter				
Medlemsbidrag	20 071	20 820	677	300
Heraf ekstraordinære bidrag	1 387	1 413	293	35
Renteindtægter og udbytte	10 700	12 863	1 730	2 269
Diverse udgifter¹				
Pensioner	12 570	13 819	1 776	1 670
Udtrædelsesgodtgørelser	1 310	1 428
Aktiver i alt	565 033	585 232	57 381	52 661
Statsobligationer ¹	14 113	15 604	8 139	8 330
Andre obligationer ¹	1 948	2 164	14 055	19 578
Realkreditobligationer mv. ¹	83 598	69 468	19 671	11 294
Likvide beholdninger	3 358	2 120	1 907	866
Lån i fast ejendom	14	9	0	0
Lån mod anden sikkerhed	55 824	49 534	1	0
Andre aktiver	406 178	446 333	13 608	12 593
Præmiereserver	387 917	400 683	43 799	38 972

Anm.: Visse pensionskassers regnskabsår er ikke sammenfaldende med kalender-året.

¹ Bogført værdi.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2015

www.statistikbanken.dk/mpk49

Tabel 325		Valutareserven	
Ultimo året	2013	2014	
	mia. kr.		
Nationalbankens guldbeholdning	13,9	15,7	
Nationalbankens fordringer på udlandet	443,2	425,7	
Fordringer på Den Internationale Valutafond	20,0	19,5	
Andre aktiver	70,1	75,6	
Valutareserven i alt	547,2	536,5	

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal offentliggøres marts 2016

Tabel 326		Pengemængden	
	2013	2014	
	mia. kr.		
Pengemængden	1 024,8	1 081,8	
Seddel- og møntomløb	55,8	56,5	
Indlån i banker og sparekasser	969,0	1 025,3	
-Anfordring	823,7	884,5	
-Aftaleindskud ¹	145,3	140,8	

¹ Dækker fx indlån på opsigelse og indlån på tidsindskud.

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal offentliggøres marts 2016

Tabel 327		Forbrugerkredit	
Ultimo året	2013	2014	
	mio. kr.		
I alt	21 042	19 842	
Saldo på købekort og kontokort	8 614	8 271	
Heraf benzinselskaber	1 410	1 519	
Blankolån	8 666	7 659	
Kredit mod sikkerhed	3 763	3 912	

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber og kontoringe
Nye tal offentliggøres februar 2016
www.statistikbanken.dk/mpk30

Tabel 328 Omsætning på dankort

	2002	2007	2012	2013	2014
	tusinde stk.				
Antal dankort	3 290	3 859	4 794	4 921	5 288
Transaktioner	467 628	733 230	975 377	1 032 171	1 113 270
	mio. kr.				
Omsætning	157 483	266 561	309 876	318 800	333 581

Kilde: NETS

Nye tal offentliggøres januar 2016

www.statistikbanken.dk/mpk41

Tabel 329 Valutakurser

Møntenhed		2013	2014
		kr.	
Britiske pund	GBP	878,14	925,11
Bulgarske lev	BGN	381,33	381,16
Litauiske litas	LTL	216,00	215,90
Norske kroner	NOK	95,69	89,31
Polske zloty	PLN	177,67	178,17
Schweiziske franc	CHF	605,87	613,78
Svenske kroner	SEK	88,24	81,99
Tjekkiske koruna	CZK	28,73	27,07
Ungarske forint	HUF	2,51	2,42
EUR Euro	EUR	745,80	745,47
Amerikanske dollar	USD	561,60	561,90
Australske dollar	AUD	543,62	506,81
Brasilianske real	BRL	261,32	239,09
Canadiske dollar	CAD	545,44	508,83
Hong Kong dollar	HKD	72,40	72,46
Japanske yen	JPY	5,77	5,32
Kinesiske yuan renminbi	CNV	91,34	91,24
Singapore dollar	SGD	448,85	443,48
Effektiv kronekurs, 1980 = 100		102,39	103,26

Anm.: Kursen er et årgennemsnit.

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal offentliggøres januar 2016

www.statistikbanken.dk/dnvala